

Články 9. února 2019 v 19:10

f t+ SDILET

Hana Ayala: Sním o propojení vily Tugendhat s Independence Hall

Brněnská rodačka je zakladatelkou organizace Pangea World, jejímž hlavním cílem je obohatit a propojit tři hlavní sektory světové ekonomiky. Jedná se o konzervaci přírody, vědu a pohostinství, které uvádí do vzájemně se posilujícího vztahu s kapacitou prohloubit možnosti lidského pokroku ve 21. století „biologie“.

K našemu setkání došlo v rodinné vile manželů Ayalových v Irvine, Orange County. Schody z ulice vedou do nádherné zahrady s kaktusy, sukulenty a uměleckými předměty. Dveře do domu otevírají velké prostory přizemí. V patře je manželská ložnice a pracovní místnosti. Do jedné z nich mě po milém přijetí eskortovala paní domu. V její kanceláři stěnám kromě knihovny dominují mapy milovaného Pacifiku. Na poličkách je odborná literatura, fotografie, plakety a ocenění s uznáními z celého světa. Ještě než jsme si začali povídat, měl jsem možnost si prohlédnout celou vilu vystavenou podle vlastních představ majitelů ve stylu neoklasického modernismu.

Jak jste se z Brna dostala až do Los Angeles?

Všechno začalo v mém mládí. Když jsem byla malé děvče, zhruba asi desetiletá. Slíbila jsem mamince, že „až vyrostu, tak půjdu přednášet do Spojených národů, abych mohla přeměnit svět“. To byla myšlenka a předsevzetí pro mou budoucnost, která se skutečně vyplnila 19. září 2010.

Co vám k uskutečnění snu pomohlo?

Od mládí jsem žila obklopena mapami z celého světa v tehdy komunistickém Československu. A vždy jsem si myslela, že by bylo úžasné, kdyby člověk mohl odhalit propojení nejrůznějších částí Země. Často jsem si pokládala otázku „proč dělíme okolí do disciplín? Proč máme chemii, biologii, fyziku, vždyť svět není takto rozdělen. Je možné vytvořit mosty mezi těmito vědními obory? Tolik znalostí by díky tomu bylo možné mobilizovat.

Zaměřila jste se na tenhle nápad díky studiu?

Vystudovala jsem v Brně Masarykovou universitu (dříve Purkyňova), kde jsem se nezaměřila na jednu disciplínu, ale na propojení ekologie krajiny s lidským přístupem k ní. Možná i proto jsem se dostala do Prahy na Akademii věd, kde se mi otevřela možnost stipendijního studia na pozvání profesorů z prestižní kalifornské univerzity v Berkeley. Další výhodou bylo, že jsem se učila řadu jazyků, abych byla připravena na objevení světa. Kromě rodné češtiny, povinné ruštiny ovládám i angličtinu, španělštinu a v mládí také francouzštinu.

Zajímala vás i diplomacie?

Samozřejmě! Díky ní jsem měla možnost reprezentovat Československo v UNESCO, IUCN /Mezinárodní unie pro ochranu přírody/ atd. Umožnila mi cestovat, i přestože jsem nebyla členkou žádného politického uskupení. A navíc mi „dohodila“ příležitost potkat manžela. (smích) Seznámili jsme se během jedné z mých akcí v Kalifornii.

Pracovní kariéru ve Spojených státech jste začínala jako profesorka?

Ano, ale celou dobu jsem snila o mém modelu. Propojení tří hlavních sektorů světové ekonomiky – ochrany přírody, pohostinství a vědy. Se zavřenými očima jsem si představovala země v Pacifiku, Panamu a Fidži. A představte si, že se tohle skutečně vyplnilo.

Newtonovi spadlo při objevu gravitace údajně jablko na hlavu, jaký popud stál za založením Pangea World?

Koncem devadesátých let minulého století začal přechod z průmyslové ekonomie na znalostní, která spočívá v tvorbě přidané hodnoty na základě zúročení znalostí, nejen díky manuální výrobě. Roste v ní význam vzdělání a využití vědeckých poznatků z hlediska celkové konkurence schopnosti země.

Co to pro vás znamenalo?

Přibližně v roce 1993 jsem měla možnost navštívit Fidži. Budoucí turistický ráj s více jak 350 ostrovy. Každý z nich ukazuje jinou dobu evoluce, všechny typy korálových útesů, které je možno vidět na celkové ploše země a které podle mne jsou klenotnicí informací pro svět postavený na znalostech. Napsala jsem o tom studii, na jejímž základu přišlo pozvání od prezidenta z Panamy. „Pomozte nám vytvořit stát, který se stane ekonomicky silným a unikátním díky přírodním bohatstvím.“ To bylo koncem devadesátých let minulého století. Pozvání bylo na dva roky. Dlouho jsem se nerozmyslela a vzdala se profesury na universitě UC Irvine. Dostala jsem tím možnost si ověřit vlastní teorii v praxi. Dr. Ceferino Sánchez, bývalý národní sekretář Vědy, technologie a inovace Panamské republiky, popsal počátek národního projektu, který jsem vypracovala, doslova jako malou revoluci.

Jaký úkol od panamské vlády na vás čekal?

Před deseti miliony lety Panama byla řetězem ostrovů. Později rozdělila nejenom oceány na Atlantický a Pacifik, ale propojila i jižní a severní Ameriku a celé jejich přírodní bohatství. Měla jsem proto cíl povýšit studie této geologické a biologické historie Panamy na unikátní rámec národního ekonomického plánu. Vytvořila jsem tým s prestižními odborníky ze Smithsonian Institute, americké Akademie věd a dalších renomovaných výzkumných středisek. Mým úkolem bylo vše zkoordinovat, zviditelnit a udělat z toho nový základ znalostní ekonomiky, který poroste ve strategickém partnerství s turistikou. Nejenom výstavbou hotelů, ale i poukázáním na neobyčejnou historii, která propojuje současnou architekturu s ochranou přírody a rozvojem vědy.

Co jste si přitom uvědomila?

Nemohu pracovat podle přání politiků. Přírodní divy světa jsou nadnárodní, v toku inspirací i jako zdroje otázek, které obohatí vědu a které lze vyřešit jen současným studiem mnoha lokalit v různých částech světa. A tak když moje práce v Panamě skončila v roce 2000, rozhodla jsem se založit vlastní společnost Pangea World. Navázala jsem opět spolupráci s UNESCO a snažila se zkoumat, jak v Pacifiku na sebe navazuje evoluce v různých ostrovních společenstvích. Věřím, že tohle bohatství může mít na znalostní ekonomii podobný vliv, jako měla nafta na ekonomii průmyslovou.

Výsledek?

Znalosti, které jsou v přírodě zabudovány, mají ohromný potenciál sloužit lidstvu. Navíc ještě s jednou výhodou. Nafta, když se ze studně vyčerpá, zmizí, je pryč. Podobné je to se dřevem, když se pokácí strom. U znalostí je to jinak. Čím více získáváme z přírody poznatků a dokážeme je využít, neustále nás obohacují. Existují přírodní suroviny, které budou v budoucnosti mít pro lidstvo stejný význam, jako má doposud nafta. Jejich využití se stalo hlavním směrem mé práce. Začala jsem si uvědomovat, že pozemské evoluční a ekologické předivo korunované korálovými útesy a pralesy je obrovským rezervoárem neomezených zásob a poznatků, které znalostní ekonomie bude potřebovat. Státy, kterým patří lví podíl těchto přírodních klenotů, jsou v současnosti ekonomicky nejchudší, a proto by jim tenhle model mohl pomoci.

V čem spočívá inspirace a propojení s vaší rodnou hroudou?

V myšlenkách jsem se často vracela do Brna a k vile Tugendhat. V jejím interiéru i exteriéru vše volně teče v prostoru. To z ní udělalo proslulou světovou památku. Podobné toky znalostí ekonomie a ekologie nerespektují hranice. Musí být volně plynoucí. Pokládám to proto za nádherný symbol pro moji práci. Začala jsem spolupracovat s magistrátem v Brně. Toužila jsem po propojení s touhle unikátní architekturou a výsledkem byla dohoda, že vila Tugendhat se stane symbolem Pangea World a budou mít společnou misi. Stát se celosvětovou nadnárodní expozicí.

S čím se to ještě váže?

V roce 2003 jsem dostala za moji práci při rozvoji kultury, umění a vědy Zlatou medaili od Masarykovy university. Ale tím můj vztah k České republice neskončil. Nedávno jsem tady v Orange County sponzorovala koncert v provedení Pacific Symphony ve slavném Segerstrom sálu ke stému výročí založení Československa. Měl ohromný úspěch s vyprodaným sálem. 2500 nadšených návštěvníků tleskalo ve stoje!

Jaký byl program?

Dvořákova Novosvětská symfonie, která objevila Ameriku pro Ameriku. To podle mne odráží historický počín srovnatelný významem s objevením Ameriky Kryštofem Kolumbem. Skladatel sem nepřišel, aby interpretoval známé evropské autory. Přál si probudit místní talenty. Proto se stal jedním ze zakladatelů místní hudební tradice. To je podobné tomu, o co se s veškerou úctou k němu, snaží Pangea World. Obohatit celý svět o znalosti vědy, diplomacie, umění a dokázat je vzájemně propojit s nejrůznějšími národy se současným důrazem na posílení geograficky a kulturně unikátních talentů. Dovolila bych si to nazvat „New World Symphony pro jednadvacáté století“.

Kdo další měl vliv na váš projekt?

Masaryk. Zřízení university v Brně, pouhé tři měsíce po vyhlášení Československa, byl vizionářsky čin. Myslím si, že v tom nebyl plně doceněn, přestože si dobře uvědomoval, že mít svobodu a demokracii znamená investice do vědy. K prezidentu Masarykovi se váže ještě jedna osobní vzpomínka. Doma jsme měli vázu, na jejíž jedné straně byl vyobrazen jeho portrét. Stála v přední na piedestalu. Kdykoliv někdo neznámý zazvonil, než jsme otevřeli dveře, museli jsme ji otočit ke stěně, protože Masaryk v té době byl persona non grata. Byla to zajímavá doba...

Plány pro budoucnost?

Ráda bych na křídlech mise propojila vilu Tugendhat s Independence Hall, budovou Nezávislosti ve Filadelfii. V jejích prostorách byla kdysi vyhlášena nezávislost Spojených států a Masaryk na nich oznámil zrození Československa. Díky tomu se jedná o sídlo ideální demokracie a svobody s univerzálními principy volně tekoucích energií. Pro oba státy je to historické a důležité místo.

Hana Ayala
Foto: Ája Bufka

Hana Ayala
Foto: Ája Bufka

Hana Ayala
Foto: Ája Bufka

Hana Ayala
Foto: Ája Bufka

Dr. Hana Ayala vystudovala Masarykovou universitu v Brně. S projektem Pangea World dosáhla celosvětové pozornosti, ocenění a úspěchů. K nim kromě desítek článků publikovaných v médiích, patří přednášky v OSN, UNESCO a řadě mezinárodních institucí a univerzit.